

ABSTRACTS/REZUMATE

SYLVAIN DELCOMMINETTE

DE L'INVENTIVITE DIALECTIQUE A LA DIALECTIQUE AUTONOME.
PLATON, ARISTOTE ET PLOTIN

Abstract: In this article, the author wants to draw the way which led to the Plotinu's conception of dialectic, to show that it results in principal of an original synthesis between platonic dialectic and Aristotle's comprehension of relations between type, kind and difference. So, Plato's dialectic consists in determining our thought to grab an Idea, and it acts by progressive determinations of an original indecision. This claims the creativeness of the dialectician, his capacity to adapt to the most diverse situations and to use them to provoke the discovery of appropriate differences. In exchange, for Plotinus, dialectic is the method which allows to recover and to go through the life of Intelligence, by discursive reconstruction. Because it reproduces this division which already exists before her, the movement of dialectic becomes somewhat automatic. It is in the sense that they can speak about "autonomy" of dialectic regarding the dialectician, because the principle of dialectical movement is not any more in the dialectician, but in Intelligence.

Key-words: dialectic, Plato, Aristotle, Plotinus, the intelligible.

DE LA INVENTIVITATEA DIALECTICA LA DIALECTICA AUTONOMA.
PLATON, ARISTOTEL ȘI PLOTIN

Rezumat: În acest articol, autorul dorește să traseze calea care l-a dus pe Plotin la concepția sa despre dialectică, pentru a arăta că aceasta constă, în principal, dintr-o sinteză originală între dialectica platoniciană și înțelegerea lui Aristotel asupra relațiilor dintre tip, gen și diferență. Deci, dialectica lui Platon constă în determinarea gândirii noastre de a surprinde o idee, și acționează prin determinările progresive ale unei indecizii originale. Aceasta susține creativitatea dialecticianului, capacitatea sa de a se adapta la situațiile cele mai diverse și de a le utiliza pentru a provoca descoperirea unor diferențe potrivite. În schimb, pentru Plotin, dialectica este metoda care permite recuperarea și trecerea prin viață a Inteligenței, prin reconstrucții discursive. Pentru că reproduce această diviziune care există deja, mișcarea dialectică devine oarecum automată. În acest sens, se poate vorbi despre "autonomia" dialecticii în ceea ce-l privește pe dialectician, deoarece principiul mișcării dialectice nu se mai regăsește în acesta, ci în Inteligență.

Cuvinte-cheie: dialectică, Platon, Aristotel, Plotin, inteligibilul

ADRIANA NEACȘU

LE GNOSTICISME – ENTRE PHILOSOPHIE ET HÉRÉSIE
CHRÉTIENNE

Abstract: “Gnosticism” is the general term used for designation a group of spiritual currents developed during the first centuries after Jesus Christ, which, borrowing numerous elements belonging to oriental doctrines, to Jewish religion and to Greek philosophy, wanted to blend them, in various proportions, with the Christian doctrine, found in full ascent. Because of the more or less big consanguinity with some essential topics of their religion, the Christians qualified these currents as "heresies", and they fought them hard. This article presents the main traits of Gnostic vision about the world and the most important representatives of Gnosticism, putting in an obvious place their likeness and dissimilarity with Christianity and with Greek philosophy.

Key-words: Gnosticism, philosophy, Christianity, heresy, knowledge.

GNOSTICISMUL – INTRE FILOSOFIE ȘI EREZIE CREȘTINA

Rezumat: Gnosticismul desemnează un ansamblu de curente spirituale, dezvoltate în timpul primelor secole ale erei noastre, curente care, împrumutând numeroase elemente din doctrinele orientale, din religia iudaică și din filosofia greacă, urmăreau să le combine, în diverse proporții, cu doctrina creștină, aflată în plină ascensiune. Din cauza înrudirii mai mult sau mai puțin vizibilă cu câteva din temele esențiale ale religiei lor, creștinii au calificat aceste curente drept « erezii » și le-au combătut din răspuseri. Acest articol prezintă principalele trăsături ale viziunii gnostice asupra lumii, punând în evidență asemănările și deosebirile lor cu creștinismul și cu filosofia greacă.

Cuvinte-cheie : gnosticism, filosofie, creștinism, erezie, cunoaștere.

FREDERIC M. SCHROEDER

LIGHT AND THE ACTIVE INTELLECT IN ALEXANDER AND PLOTINUS

Abstract: Alexander of Aphrodisia in De Anima 88, 26 – 89, 6 invokes the Aristotelian analogy of the Active Intellect to light in order to explain how the Active Intellect functions as a cause of intelligibility and intellection. If we were to look only to the notion that the Active Intellect is cause of intelligibility by being the supreme intelligible, then we might wish to see in this a Platonic participation, especially if we think that Alexander has here in mind the analogy of the sun to the Good in Republic 508c and next.

Keywords: Active Intellect, human intellection, analogy of Light

LUMINA ȘI INTELECTUL ACTIV LA ALEXANDRU DIN AFRODISIA ȘI PLOTIN

Rezumat: În *De Anima* 88,26 – 89,6 Alexandru din Afrodizia invocă analogia aristotelică între Intellectul Activ și lumină pentru a explica cum Intellectul Activ funcționează drept cauză a inteligibilității și inteliecției. Dacă am avea în vedere doar ideea că Intellectul Activ este cauza inteligibilității prin faptul că este inteligibilul suprem, atunci ne-am putea dori să vedem în asta participarea platonice, în special dacă ne gândim că Alexandru are aici în minte analogia soarelui cu Binele din *Republica* 508c și urm.

Cuvinte-cheie: intelect activ, inteligență umană, analogia luminii

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

FLORIN BĂLOI

THE CARTESIAN MIND-BODY DISTINCTION, IS AN ERROR?

Abstract: In this article I will examine a problem which is characteristic to the philosophy of mind domain, precisely, if the distinction mind-body is a fallacious one or not. In the first part I will begin with the soul-body problem specific to the substance dualism of René Descartes and I will try to distinguish the prior epistemological perspective. In the second part I will emphasize the limits of this distinction between two substances from the conceptual point of view, in which the critic of Gilbert Ryle is realized and the categorial error is identified. Also, here, I will search if the positive solution, made by the British philosopher is viable. In the third part I will shortly present a few evidence produced by Antonio R. Damasio versus the cartesian dualism, but I will conclude, although the human being is a whole, it cannot be, yet, known in this way, because we need different methods for knowing our body, respectively our consciousness.

Key-words: body, soul, mind, substance, dualism, Descartes, G. Ryle, A. R. Damasio.

DISTINCȚIA CARTEZIANĂ SUFLET-TRUP, O EROARE?

Rezumat: În acest articol voi examina o problemă care este caracteristică domeniului filosofiei mentalului, mai exact, dacă distincția minte-corp este greșită sau nu. În prima parte, voi începe cu problema suflet-trup specifică dualismului substanțelor al lui René Descartes și voi încerca să disting caracterul anterior al perspectivei epistemologice. În partea a doua, voi sublinia limitele acestei distincții între două substanțe, din punct de vedere conceptual, în care este realizată și critica lui Gilbert Ryle și în care este identificată eroarea categorială. De asemenea, aici, voi cerceta dacă soluția pozitivă, realizată de către filosoful britanic este viabilă. În partea a treia voi prezenta pe scurt câteva dovezi produs de Antonio Damasio R. față de dualismul cartezian, dar eu voi încheia, susținând că deși ființa umană este un întreg, ea nu poate fi, încă, cunoscut în acest fel, deoarece avem nevoie de diferite metode pentru a ne cunoaște corpului, respectiv pentru a ne cunoaște conștiința.

Cuvinte-cheie: corp, suflet, minte, substanță, dualism, *Descartes*, *G. Ryle*, *A. R. Damasio*.

GIUSEPPE CASCIONE

L'IDEA DI EUROPA E IL PENSIERO DELLA CRISI

Résumé : A la fin de XIXe siècle, le système des états nationaux européens entre dans la crise. De cette crise, au commencement du XXe siècle est mis en discussion le thème de la communauté européenne. Qu'est ce que représentent les européens dans un instant où l'Europe est tremblée par une guerre mondiale? Lequel est le liant ethnique ou culturel qu'il pourrait permettre à toute l'Europe de renaître? L'essai de répondre à ce type de questions inaugure ce que l'auteur de l'article définit comme la «philosophie de la crise», illustrée par une série de philosophes et de penseurs de plusieurs orientations. L'auteur nous présente quelques uns de ces intellectuels et il souligne que l'idée de l'Europe soit une idée à laquelle on a reflété souvent dans les circonstances critiques et alors elle est une idée qui contient en soi un « patrimoine génétique » du type polémique.

Mots-clé : Europe, crise, Edmund Husserl, Oswald Spengler, Robert Musil, Ortega y Gasset, Martin Heidegger, Jacques Derrida.

IDEEA DE EUROPA ȘI GÂNDIREA CRIZEI

Rezumat : La sfârșitul secolului al XIX-lea, sistemul statelor naționale europene intră în criză. Datorită acestei crize, la începutul secolului al XX-lea, este pusă în discuție tema comunității europene. Ce reprezintă europenii într-un moment în care Europa este zguduită de un război mondial? Care este liantul etnic sau cultural care i-ar putea permite să renască întregii Europe? Încercarea de a răspunde la acest tip de întrebări inaugurează ceea ce autorul articolului definește ca « filosofia crizei », ilustrată de o serie de filosofi și gânditori de numeroase orientări. Autorul ne prezintă câțiva dintre acești intelectuali și subliniază că ideea de Europa ar fi o idee la care s-a reflectat adesea în circumstanțe critice și de aceea este o idee care conține în sine un « patrimoniu genetic » de tip polemic.

Cuvinte-cheie : Eurpa, criză, Edmund Husserl, Oswald Spengler, Robert Musil, Ortega y Gasset, Martin Heidegger, Jacques Derrida.

CRISTINEL TRANDAFIR

OVERCOMING THE METAPHYSICS THROUGH ART IN NIETZSCHE

Abstract: In this paper, we seek to identify and analyze how Nietzsche, thanks to its philosophy he sought and in the fullest extent it has succeeded, to overcome the tradition of Western metaphysics: through art. Despite various controversies on this issue arising among the main critics of Nietzsche's thinking, this article will aim to show through a comparative analysis between Nietzsche and Schopenhauer that the author of "Thus Spake Zarathustra"

breaks significantly with western metaphysics and this mainly through its release last residues of Schopenhauer's metaphysics of the nature and functions of art.

Key-words: metaphysics, art, Schopenhauer, Platonic Ideas, Apollonian, Dionysian.

DEPAȘIREA PRIN ARTĂ A METAFIZICII LA NIETZSCHE

Rezumat : În această lucrare, vom căuta să identificăm și să analizăm modul în care Nietzsche, datorită filosofiei sale el a căutat și în cea mai mare măsură a reușit, să depășească tradiția metafizicii occidentale: prin artă.

În pofida controverselor diferite privind această problemă apărută între cei mai însemnați critici ai gândirii lui Nietzsche, acest articol va avea ca scop să demonstreze, printr-o analiză comparativă între Nietzsche și Schopenhauer, că autorul "Așa grăit-a Zarathustra" rupe în mod semnificativ cu metafizica occidentală, și acest mai ales prin intermediul depășirii ultimelor reziduuri ale metafizicii lui Schopenhauer cele cu privire la natura și funcțiile artei

Cuvinte-cheie : metafizică, artă, Schopenhauer, Idei platonice, apolinic, dionisiac.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

ANA BAZAC

LE MACHIAVEL D'ALTHUSSER

Résumé : L'ouvrage relève l'interprétation de Machiavel comme philosophe – et pas seulement philosophe de la politique. Les concepts de rencontre, événements, conjoncture, fortune et occasion apparaissent dans leur logique d'une philosophie qui est « le courant souterrain de la philosophie, celui du matérialisme de la rencontre ». Il y a ainsi une correspondance entre la philosophie d'Althusser même et celle de Machiavel.

Mots-clé : Althusser, Machiavel, rencontre, événements, conjoncture, fortune, occasion.

MACHIAVELLI AL LUI ALTHUSSER

Rezumat: Lucrarea relevă interpretarea asupra lui Machiavelli ca filosof – și nu doar ca filosof al politicii. Conceptele de întâlnire, evenimente, conjunctură, noroc și ocazie apar în logica unei filosofii care face parte din „curentul subteran al filosofiei, cel al materialismului întâlnirii”. Există, astfel, o corespondență între filosofia lui Machiavelli și aceea a lui Althusser însuși.

Cuvinte-cheie : *Althusser, Machiavelli, întâlnire, evenimente, conjunctură, noroc, ocazie.*

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

BRUCE A. LITTLE

THEOLOGY AND SCIENCE

Abstract: Christian theology and science are not at odds as both are looking at the same reality, but from a different perspective. This does not mean that there are different or

contradictory truths or some truths with a higher truth value than others, but that truth statements relate to the different stratum of reality. Truth statements about universals or the transcendent are not distinct from or contrary to truth statements about particulars. Each statement speaks to different, but complementary aspects of reality. Science, by definition deals, with particulars and admits that the tools of investigation do not apply to anything beyond the material world. In fact, science cannot make any definitive statement about whether or not the transcendent exists as a matter of applying the scientific method. It is this last part that opens the way for theology and science to begin talking to one another, namely that scientific method is not the final arbitrator of what can and cannot be said about reality. Science is one map and theology is another map both looking at the same landscape but from different perspectives.

Key-words: science, theology, two-circle theory of truth, the postmodern epistemological paradigm, critical realism, one-circle theory of truth.

TEOLOGIE ȘI ȘTIINȚĂ

Rezumat: Teologia creștină și știința nu sunt în contradicție deoarece ambele se raportează la aceeași realitate, dar din perspective diferite. Aceasta nu înseamnă că există adevăruri diferite sau contradictorii sau adevăruri cu o valoare de adevăr mai mare decât altele, ci că aceleași enunțuri adevărate se referă la straturi diferite ale realității. Enunțurile adevărate despre universalii sau transcendentnusuntdistincte sau contrarii enunțurilor adevărate despre particularii. Fiecare enunț vorbește de aspecte diferite, dar complementare ale realității. Știința, prin definiție, se referă la particularii admitând că instrumentele sale de investigație nu se aplică la nimic aflat dincolo de lumea materială. De fapt, știința nu poate face nicio afirmație definitivă cu privire la existența sau inexistența transcendentului printr-o simplă aplicare a metodei științifice. Acest ultim aspect deschide calea dialogului între teologie și știință, și anume faptul că metoda științifică nu este un arbitru definitiv cu privire la ceea ce poate și ce nu poate fi spus despre realitate. Știința este o hartă, iar teologia o altă, a unuia și același peisaj, dar din perspective diferite.

Cuvinte-cheie: știință, teologie, paradigma epistemologică postmodernă, realism critic, teoria dublu-circulară a adevărului, teoria uni-circulară a adevărului.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

CONSTANTIN STOENESCU

IS THERE A ROOM FOR A SCIENTIFICALLY GUIDED POLICY? SOME NOTES ABOUT THE DEBATE BETWEEN KARL POPPER AND FRANKFURT SCHOOL

Abstract: This paper is a detailed analysis of the controversy between Karl Popper and members of Frankfurt School, Jurgen Habermas firstly, regarding the consequences of their general philosophical visions over the practical problems of social order and government. The debate covered many philosophical topics, among them, historicism and explanation in history, scientific and practical rationality, facts and decisions. The conclusion is that the two parts works with different meanings of rationality and their answers to the question about the conditions of good governance depends on these meanings and the context of use.

Key-words: Popper, Frankfurt School, Habermas, rationality, facts, decisions.

**ESTE POSIBILĂ O PRACTICĂ POLITICĂ GHIDATĂ ȘTIINȚIFIC?
ÎNSEMNĂRI ASUPRA CONTROVERSEI DINTRE POPPER ȘI ȘCOALA
DE LA FRANKFURT**

Rezumat: Acest studiu este o analiză de detaliu a controversei dintre Popper și Școala de la Frankfurt, în primul rând Jürgen Habermas, cu privire la consecințele concepțiilor lor filosofice asupra problemelor practice ale guvernării și ordinii sociale. Disputa a acoperit numeroase teme filosofice, între care, istoricismul și explicația în istorie, raționalitate științifică și raționalitate practică, fapt și decizie. Concluzia este că cele două părți lucrează cu înțelesuri diferite ale raționalității, iar răspunsurile lor cu privire la condițiile unei bune guvernări depind de aceste înțelesuri și de contextul lor de utilizare.

Cuvinte-cheie: Popper, Școala de la Frankfurt, Habermas, raționalitate, fapte, decizie.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

MARIA MICHIDUȚĂ

**THE ANTAGONISTIC DUALISM - CORNERSTONE PRINCIPLE OF THE
PHILOSOPHY OF
STEFAN LUPASCU**

Abstract: The attribute “dualistic” applied to philosophy usually indicates its imperfection, its insufficiency and the fact that it was created in order to be surpassed. The dualistic conceptions are usually regarded as philosophies of transition, as supposed stages subsequently integrated within the main monist synthesis. Realizing all the problems that anterior dualistic philosophies had confronted, Lupașcu proposes an explicit antagonistic dualism (hence detaching from the Cartesian parallelism) whose terms have the same nature (thus making interaction possible) and whose endless conflict allows it not to start from ant not to arrive- implicitly or explicitly- at monism.

Key-works: dualism, antagonism, extensiveness, intenseness, Lupașcu, postmodernity.

**DUALISMUL ANTAGONIST – PRINCIPIU STRUCTURANT
ÎN FILOSOFIA LUI ȘTEFAN LUPAȘCU**

Rezumat: Atributul „dualist” aplicat unei filosofii indică, de regulă, nedeșăvârșirea acesteia faptul că nu își este suficientă și a fost creată spre a fi depășită. Concepțiile dualiste sunt privite de obicei ca filosofii de tranziție, ca etape depășite și integrate ulterior în marile sinteze moniste. Conștientizând toate problemele cu care s-au confruntat filosofii dualiste de până la el, Lupașcu ne propune un dualism explicit antagonist (detașându-se astfel de paralelismul cartezian), ai cărui termeni au aceeași natură (doar astfel interacțiunea lor este posibilă) și al căror conflict etern îi permite să nu plece de la și să nu ajungă – implicit sau explicit – la monism.

Cuvinte-chie: dualism, antagonism, extensiune, intensiune, Lupașcu, postmodernitate.

VLAD VASILE ANDREICA

THE REEVALUATION OF THE CONCEPT OF EXISTENCE BY FREGE AND RUSSELL

Abstract: For Kant the existence is not a real predicat, which could be added at the concept of a thing. This consequence of Kant's critique to the ontological argument has been speculated by a whole philosophical tradition, led by G. Frege and Russell B. The idea is that the grammatical similarities and dissimilarities could be misleading from a logical point of view. Kant's distinction between a copulative "is" and an "is" of existence is assumed also by Frege and even enriched. In the conditions in which existence is seen as a property of a concept, then the ontological argument becomes meaningless. Russell's belief is that in common language, the terms „existence” and „exists” are confusingly used – a fact that leads to further syntactical and metaphysical difficulties. Russell's position is that the existence can be expressed only trough the existential quantifier.

Key-words: existence, ontological argument, God, second order predicates, description.

REEVALUAREA CONCEPTULUI DE EXISTENȚĂ
DE CĂTRE FREGE ȘI RUSSELL

Rezumat: Pentru Kant existența nu este un predicat real, care s-ar putea adăuga conceptului unui lucru. Această consecință a criticii lui Kant la adresa argumentului ontologic a fost speculată de o întreagă tradiție filosofică în frunte cu G. Frege și B. Russell. Ideea e că asemănările și neasemănările gramaticale pot fi înșelătoare din punct de vedere logic. Distincția kantiană dintre un „este” copulativ și un „este” al existenței este preluată de Frege și îmbogățită. În condițiile în care existența este văzută ca o proprietate a unui concept, argumentul ontologic își pierde sensul. Atât Frege cât și Russell l-au continuat și l-au completat pe Immanuel Kant în convingerea acestuia că existența nu este un predicat real, Frege considerând existența este de fapt un predicat de ordinul al doilea (care se referă la un concept) iar Russell a articulat pozițiile acestora considerând că existența trebuie privită ca o proprietate a funcțiilor propoziționale. Convingerea lui Russell este că în limbajul comun termenii „existență” și „există” sunt folosiți confuz lucru care are drept efect dificultăți de natură sintactică și metafizică. Trebuie precizat că aceste aspecte care tratează problema existenței critică direct argumentul ontologic prezentat în capitolul II din Proslogion și nu argumentul prezentat în capitolul III, un argument modal care a fost scos în lumină și îmbunătățit de filosofi precum Norman Malcolm și Charles Hartshorne. Este un punct de vedere comun că argumentul acesta poate fi transformat în anumite sisteme modale într-un argument valid în favoarea existenței lui Dumnezeu. Singura problemă este legată de încrederea pe care o putem avea în premisele care stau la baza acestui argument.

Cuvinte-cheie : *existență, argumentul ontologic, Dumnezeu, predicate de ordinul II, descripție.*

CĂTĂLIN STĂNCIULESCU

RELEVANCE, HOLISM AND PRACTICAL REASONING

Abstract: The aim of this paper is to suggest an approach in reconstructing real-world arguments based on a variant of the semantic and inferentialist holism. It will be shown that an understanding of the use of these types of arguments (arguments that are commonly used in public discourse, political and legal, linguistic or visual) as vehiculating inferential structured conceptual content, and an understanding of interpretation and reconstruction of the arguments as expliciting the inferential relations implicitly conveyed in the transaction of the assertions' meanings may provide for a notional framework for an approach to interpreting these types of arguments: (i) based on a notion of argument as "what the author said, plus unstated assumptions that the author believed and used in formulating the argument" (Ennis); (ii) which has as its main goal the appraisal of "the arguer or the arguer's presentation (the argument that the arguer had in mind), or both", using (a) "the used-assumption policy of assumption attribution" (Ennis), and (b) the abductive method of determining the assumptions from explicit assertions and contextual data, a method used by Walton (2010) for deriving beliefs from commitments; (iii) and use the interpretative or descriptive relevance as a criterion of evaluation, and the patterns of practical inferences as a means of evaluating arguments.

Keywords: relevance, semantical holism, inferentialism, principle of charity, argument reconstruction

RELEVANȚĂ, HOLISM ȘI RAȚIONARE PRACTICĂ

Rezumat: Scopul acestui material este de a sugera o abordare a reconstrucției argumentelor practice bazată pe o variantă de holism semantic și inferențialist. Se va arăta că o înțelegere în termenii inferențialiști ai vehiculării conținutului conceptual structurat inferențial a acestui tip de argumente, și o înțelegere a interpretării și analizei în termeni ai explicitării relațiilor inferențiale implicit transmise în cadrul schimburilor de semnificații ale aserțiunilor pot furniza un cadru noțional pentru o abordare a interpretării acestui tip de argumente.

Cuvinte-cheie: relevanță, holism semantic, inferențialism, principiul carității, reconstrucția argumentelor.

MARTA ALBU

LE TYPE DU GRIPPE-SOU CHEZ THEOPHRASTE, PLATON ET
ARISTOTE

Résumé: Les Caractères de Théophraste se situent au milieu des interférences textuelles. La présente étude se propose de présenter l'un des types humains théophrastiques – le grippe-sou, chez Théophraste, Platon et Aristote. Il faut mentionner que les images réelles

fournies par Théophraste suivent sa propre logique et se distinguent essentiellement du traitement philosophique. L'oeuvre de Théophraste est unique en ce qu'elle décrit les plus typiques profils de types caractériels. La description de chaque individu dans *Les Caractères* a probablement le seul but de révélation du trait de caractère supposé d'avoir. À cet égard, elle diffère de la description aristotélicienne, qui entend, en premier lieu, d'illustrer un principe philosophique ou éthique. L'intention d'Aristote est de parvenir à une conclusion éthique, et les descriptions occasionnelles de traits l'aide à réaliser cette intention, mais ne sont pas l'intention *per se*.

Mots-clefs: caractère, tradition grecque, philosophie morale, type humain négatif, valeur.

TIPUL CĂRPANOSULUI LA TEOFRAST, PLATON ȘI ARISTOTEL

Rezumat: *Caracterele* lui Teofrast se situează la mijlocul interferențelor textuale. Studiul de față își propune să prezinte unul din tipurile umane teofrastică, cel al cărpănosului, la Teofrast, Platon și Aristotel. Trebuie menționat că imaginile reale, furnizate de Teofrast își urmează logica și se disting fundamental de tratarea filosofică. Opera lui Teofrast este singulară în privința descrierii celor mai tipice profile de tipuri caracteriale. Descrierea fiecărui individ, în *Caractere*, are, probabil, singurul scop de a dezvălui trăsătura de caracter dominantă. În această privință, ea diferă de descrierea aristotelică, care presupune, în primul rând, ilustrarea unui principiu filosofic sau etic. Intenția lui Aristotel era să ajungă la o concluzie etică, și descrierile ocazionale de trăsături îl ajută să realizeze această intenție, dar nu sunt o intenție *per se*.

Cuvinte-cheie: caracter, tradiție greacă, filosofie morală, tip uman negativ, valoare.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

VLAD-IONUȚ TĂTARU

ETHICS OF DUTY AND PROFESSIONALISM IN EXEMPLARY CONSCIOUSNESS

Abstract: This article aims at illustrating by means of the convincing examples of professionalism, how any endowed nature progresses from simply assuming a duty to the privileged status of excellence. On the ethical and ideological grounds of the present civilisation, the exemplary consciousness cultivates its own moral personality making thus their duties and their affiliation. This interiorization favours an intimate trade (both of a dianoetic and noetic nature) with the object of its activity, preparing that unique familiarity which, by constant practice, becomes virtue. As a basic ingredient of the elite behaviour, virtue embodies exemplarily the principles of any deontology and makes professional performance one of the most important 'representatives' of applied ethics of duty. It opens the way to an accessible initiation into the 'secrets' of accomplishment and establishes a climate – never been met before modernity – where the possibility of self-assertion wisely takes over tradition and attaches it to the original manner of each personality.

Key-words: duty; ethics; interiorization, professionalism, exemplary personality.

ETICA DATORIEI ȘI PROFESIONALISMUL ÎN CONȘTIINȚA EXEMPLARĂ

Rezumat: Acest articol urmărește să ilustreze, prin intermediul exemplului edificator al profesionalismului, modalitatea în care orice natură înzestrată progresează de la simpla asumare a unei datorii la statutul privilegiat de excelență. Pe solul etico-ideologic al civilizației actuale, conștiința exemplară își cultivă propria personalitate morală interiorizând datoriile și apartenențele acestora. Această interiorizare favorizează un comerț intim (de natură deopotrivă dianoetică și noetică) cu obiectul activității sale, pregătind acea unică familiaritate care, prin exercițiu susținut, se transformă în virtute. Ca ingredient de bază al comportamentului de elită, virtutea întrupează exemplar principiile oricărei deontologii și face din performanța profesională unul dintre cei mai importanți „reprezentanți” ai eticii aplicate a datoriei. Ea deschide calea unei inițieri accesibile în „tainele” desăvârșirii și instaurează un climat, nemiîntâlnit până în modernitate, în care posibilitatea auto-afirmării preia înțelept tradiția și o anexează manierei originale a fiecărei personalități.

Cuvinte cheie: datorie; etică; interiorizare; profesionalism; personalitate exemplară.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

ȘTEFAN VIOREL GHENEA

IMAGINARY AND RATIONALITY. FOR SURPASSING A DYCHOTOMY

Résumé : Dans cet article on va parler du rapport entre l’imaginaire et la rationalité, dans la lumière de la réévaluation souffert par le monde des images, des mythes et des symboles et le monde de la rationalité, de la rigueur logique et de la précision de la science. Dans cette grande histoire commune pour l’imaginaire et la raison, il y a deux directions: une qui se trouve hostile à l’imaginaire, en considérant la ration le seul capable à offrir l’homme une connaissance véritable et une autre qui revalue l’imaginaire, en prouvant les faiblesses de la ration. En opposition avec ces perspectives, on va argumenter que la rupture entre l’imaginaire et la rationalité est apparente et qu’elle prouve en effet une connexion profonde entre eux. En répudiant l’imaginaire et ses aspects mythiques et symboliques, la ration s’en attache paradoxalement encore plus. En s’éloignant du mythe, la raison construit son propre mythe: Le Mythe de la Raison.

Mots-clés: imaginaire, imagination, rationalité, le mythe de la raison.

IMAGINAR ȘI RAȚIONALITATE. PENTRU DEPĂȘIREA UNEI DIHOTOMII

Rezumat: În acest articol ne vom referi la problema raportului dintre imaginar și raționalitate, în lumina diferitelor reevaluări pe care le-a suferit lumea imaginilor, a miturilor și a simbolurilor și lumea raționalității, a rigurozității logice și a exactității științei. În această istorie comună a imaginarului și a rațiunii, se disting două mari direcții: una care este ostilă imaginarului, considerând rațiunea singura capabilă să ofere omului o cunoaștere veritabilă și o alta care revalorizează imaginarul, scoțând în evidență slăbiciunile rațiunii. În opoziție

cu aceste perspective vom argumenta că aparenta ruptură dintre imaginar și raționalitate arată de fapt profunda legătură existentă între ele. Repudiind imaginarul și toate aspectele sale mitice și simbolice, paradoxal, rațiunea se apropie mai mult de el. Îndepărtându-se de mit rațiunea mitizează, își construiește propriul său mit: Mitul Rațiunii.
Cuvinte-cheie: imaginar, imaginație, raționalitate, mitul rațiunii.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 25 (1/2010)

ANTON ADĂMUȚ

ON COGITO AND ITS AVATARS (A CARTESIAN EPISODE)

Abstract : Arnauld draws Descartes' attention upon the fact that the starting point of his philosophy is also the one of Saint Augustine's philosophy and that it would be best to specify that only in the matter of science, and not of faith, are required clearly and distinctly formulated things. Descartes answers, ironically, that he is pleased to find out that he has for his support Saint Augustine's teaching. The issue of doubt and of cogito was not something new in the history of philosophy. It can be found in Saint Augustine too, and it is not at all "clear and distinct" if, at the level of Discourse (including its Latin version), Descartes knew this, although one may say that the fact has less importance, since Descartes founds on cogito not the idea of Trinity (like Augustine), but the idea of spiritual substance, whose attribute is thinking. To the suspicion that he would have taken cogito from Saint Augustine, Descartes never answers satisfactory, being content to show the differences of conception between him and Augustine. On the similarities and differences between the two philosophers I shall stop in this text.

Keywords: truth, error, doubt, certainty, cogito, soul.

DESPRE COGITO ȘI AVATARIILE LUI
(un episod cartesian)

Rezumat : Arnauld atrage atenția lui Descartes asupra faptului că punctul de plecare al filosofiei sale este și acela al filosofiei lui Augustin și că "ar fi bine să se precizeze că doar în materie de știință, nu și de credință, se cer lucruri concepute clar și distinct. În această privință e bine de reamintit deosebirea pe care o făcea Augustin între a înțelege, a crede și a avea păreri". Descartes îi răspunde: "Autorul (e un autoreferențial aici – *n.m.*) e mulțumit să afle că are în sprijinul său învățătura Sfântului Augustin". Cel mai "clar și distinct" este că îndoiala care se încheie cu intuirea eului nu era o noutate în istoria filosofiei. Ea se află și la Sfântul Augustin, și nu e deloc "clar și distinct" dacă la nivelul *Discursului* (inclusiv în varianta lui latină), Descartes știa lucrul acesta, deși s-ar putea spune că faptul are mai puțină importanță atâta vreme cât Descartes întemeiază pe *cogito* nu ideea Trinității (ca Augustin), ci ideea substanței spirituale al cărei atribut este gândirea (și, ca o consecință imediată, totala separație a sufletului de trup). La acuzația că ar fi preluat de la Sfântul Augustin *cogito*-ul, Descartes răspunde într-o scrisoare, fără a da însă o dezmințire formală, arătând doar deosebirile de concepție dintre el și Augustin. Asupra acestui episod cartezian mă opresc în studiul de față.

Cuvinte-cheie : adevăr, eroare, îndoială, certitudine, cogito, suflet.